

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 49

4. prosince 2022

Cena: 10 Kč

CENA SVOBODY

Svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.

(Ga 5,1)

17. listopadu jsem chodil po Praze společně s mladším synkem. Navzdory nepřízní počasí bylo všude plno lidí, mnozí s trikolórou připíchnutou na bundě či kabátu. U pomníku na Národní třídě hořely stovky svíček, na Václavském náměstí promlouvali řečníci o významu svobody. Ani nevím proč, ale v ten sváteční den mi zněla v uších a šeptala mi na rtech stará písnička „Find the Cost of Freedom“ od skupiny Crosby, Stills, Nash and Young. Zpívá se v ní: „Najdi cenu svobody, pohřbenou v zemi...“ Protože svoboda, o které se mluví, aniž by se brala v potaz její ohromná cena, zůstane pouhým abstraktním pojmem, lacinou frází, co se hodí tak akorát na pódiá a demonstrace. A možná, že vzletnými slovy o svobodě plýtváme tím více, čím hlouběji pod zem ji pohřbíváme.

Toužíme po svobodě? Usilujeme o ni, vážíme si jí?

Anebo ji oslavujeme jako nedosažitelný ideál?

Nepochybně uznáváme, jak je důležité, aby se v naší společnosti neumenšovala svoboda slova, pohybu, shromažďování či vyznání. Nejde však výhradně o možnost říkat si, co chci, dělat si, co chci, a cestovat,

kam chci. Ostatně tyto možnosti budou v nějaké míře vždycky omezené, a teď nemyslím jen vnějšími podmínkami, ale také naším vnitřním založením. Pokud nás v duši svazuje strach z následků, možnosti svobodně se vyjadřovat a jednat se rozplývají. Ze strachu si dokonce zakazujeme i možnost svobodně myslet, protože myšlení vede ke slovům i činům, které by se „nemusely vyplatit“.

Svoboda představuje ohrožení toho, na čem ve skutečnosti většina z nás především záleží: bezpečí a zajištění. Nejenže se bojíme, že ztratíme základní životní jistoty. Děsí nás už představa, že bychom snad museli slevit ze standardu, na nějž jsme si zvykli. A proto je svoboda opravdu „pohřbená v zemi“. Je tam pochovaná se všemi statečnými lidmi z naší dávné i nedávné historie, pro které svoboda svědomí, myšlení i jednání byla důležitější než otrocká existence v relativním pohodlí, ale zároveň v neustálém strachu. Tito lidé zaplatili za svobodu vysokou cenu a řada z nich to dokázala jen díky věrnému následování Ježíše, který sám zaplatil cenu nejvyšší - a nasadil život za to, aby nás vysvobodil ze strachu a uvedl do svobody Božích dětí.

Věřím tomu - ale proč se pořád ještě bojím podle toho i žít...? Mám strach ze svobody, i když její cenu za mne zaplatil svou krví ukřižovaný Král...?! **Lukáš Bujna**

Naživo

Zima je tu a my máme za sebou podzimní vzpomínkový maraton paměti od Václava přes 28. říjen republiky, Památku zesnulých až k 17. listopadu. Občas nám unavená paměť i nechtěně sklouzne k pohodlnějšímu biletí hrobů proroků nebo k přibarvování. Jen tu lidskou smrtelnost oblafnout neumíme.

Dvě desítky let se scházíme na ostravské radnici k výročí 17. listopadu – hlavně zásluhou politických vězňů. Rok za rokem vidím, jak ubývá těch, kteří zažili fašistický a komunistický koncentrák. Ostatně i tět, kteří pamatují jako trochu dospělí čas před 17. 11. 1989, už je pětadesát. Nám, kteří pamatujeme léta šedesátá, je po sedmdesátce. Vám, kteří pamatujete léta poválečná a padesátá, je nad devadesát. A mnozí už na nás hledí shůry. V roce 1957 jsem šla do 1. třídy a měla jsem tatínka v kriminále.

Po návratu k nám přivedl na návštěvu paní, co vypadala jako chlap. Jak to děti dělají, tajně jsem poslouchala, co si povídají: Jako devatenáctiletou ji v roce 1949 těhotnou i s manželem zavřeli na třináct let pro pokus o přechod státních hranic. Vyprávění o kriminále v Pardubicích bylo jak o Mauthausenu, o němž nám vyprávěli ve škole. V té době už mi ale babička vykládala o Miladě Horákové, Masarykovi, Čapkovi... Dneska za to všechno děkuji rodině – rodičům a prarodičům, že mi VYPRÁVĚLI.

Po revoluci jsem dvacet dva let chodila do naší rychvaldské školy. Uvědomila jsem si, že paměť národa se neuchováva ve školských osnovách a historických knihách. Paměť národa jde vždycky přes vyprávění doma v rodině: předávání zkušeností, prožitků a svědectví blízkých. Paměť je ošidná. Vytěšňuje, zapomíná, přibarvuje. Přesto je osobní

svědectví autentické! Proto má váhu, důvěryhodnost a věrohodnost. Z pozdějších různých historických výkladů téhož máme mnohdy my, kteří jsme ty časy prožili, dojem, že jsme žili někde jinde. Proto vás starší prosím: mluve se svými dětmi, vnoučaty, pravnoučaty, mluve a vyprávějte. Klidně jim seberte jejich technologické hračky. O nic nepříjdou. Instagram, facebook, twitter, netflix a různé asociální sítě ukazují život JAKOBY! A všimněte si, jak ono „jakoby“ nenápadně jako vycpávka a nesmyslné klišé vklouzlo i do řeči hlavně mladých lidí. V několika větách několik „jakoby“. V tom je jazyk záludný: s čím jakoby zacházíme, s tím naživo scházíme. Protože život přece není jakoby. Není na zkoušku a nanečisto. Je naživo, načisto, naostro, natvrdo. A kdo to lépe ví než ti, kteří za svobodu našeho národa i země přinesli oběti nejvyšší. A tak pokud můžete, vyprávějte, aby

O adventním tvoření a setkávání U Kamenného zvonu s výtvarnicí Evou Pejchalovou

Eva Pejchalová (* 1985) se věnuje sociálním aspektům v umění. V její tvorbě převládá malba a kresba, ale také experimentuje s novými médii. V Edukačním oddělení Galerie hlavního města Prahy se jako externí lektorka věnuje aktivnímu zprostředkování výtvarného umění. Vystudovala malbu na VŠUP, absolvovala stáž na AVU a na Universidad Politécnica de Valencia. V roce 2021 završila studium doktorského oboru Vizualní komunikace na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Web: www.evapejchalova.cz.

Evo, dovolila jsem si Tě oslovit jako lektorku výtvarných dílen pro dospělé a seniory v Galerii hlavního města Prahy. Tyto inspirativní dílny probíhají po celý rok a jejich završením je adventní setkání účastníků a jejich rodin v trůnním

(dnes koncertním) sále domu U Kamenného zvonu na Staroměstském náměstí, kde pod okny svítí a hraje velký vánoční strom (letos se rozsvítí už v sobotu 26. 11.). Jak dlouho se tato akce koná a co je její hlavní náplní?

Tato událost s vánoční atmosférou se koná od roku 2017. Specifický doprovodný program GHMP probíhá v podobě výtvarné dílny ve větším počtu aktérů a představuje oslavu výtvarného setkávání pro účastníky dílen pro dospělé a seniory. Interaktivní dílna reaguje na gotické architektonické znaky a na domovní znamení – kamenný zvon, který je umístěn na nároží objektu. Náplní této slavnostní dílny je také „vánoční přání“. Jedná se o společné zvonění na zvonky, aby se výtvarné dílny lehce přenesly do nového roku.

Je výtvarné tvoření zaměřeno i na vánoční přípravy (přání, dekorace...)?

Zvolené výtvarné techniky se po-

hybují mezi volnou a užitou tvorbou. Během výtvarné dílny si účastníci mohou sami zvolit, jakým směrem vlastní práci zaměřit.

Z předchozích let vím, že účastníci tvoří také jedno společné dílo. Prozradíš nám, co jste tvořili loni? Minulý rok jsme společně tvořili velkoformátovou malbu pomocí akvarelu na papír, která byla tematicky zaměřena na motiv zvonu.

Je součástí setkání také hudba? Mají účastníci možnost společně si zapívat?

Výtvarnou dílnu tradičně hudebně doprovází pravidelná účastnice Marie Haisová s Jaromírem Zajacem.

Dokončení na str. 3

Helena Kohoutová

Advent

Čekáme... Stále čekáme

Na cosi, co nám schází.

Tak trapně trpně čekáme, na to, co nepřichází.

A zatím venku za oknem varuje větve holá:

Kdo neprosí a nedoufá, ten marně Pána volá.

Je zde, je v slovu živ, jak dřív, zve všechny k svému stolu.

A v poslušnosti jeho rad nejlepší máte školu.

Ta dává smysl životu a lásce naplnění -

v ní najde víra jistotu, k níž jiné cesty není.

Tak šeptá větve prokřehlá, když soumrak den už zháší.

Dlaň k dlaní v prosbě přílehla:

„Přijď! Uzdrav víru naši!“

potomci slyšeli, věděli, přemýšleli, pochopili, poznali. Hlavně jim neříkejte, ať o tom nemluví venku nebo ve škole. Ono se může stát, že i vítězové „pravdy a lásky“ vklouznou po letech do pozice těch někdejších „ma-

jitelů jedině pravdy“. I proto vyprávějte. A nebojte se. Poslední slovo nebude mít přece žádná atomovka, ale Hospodin. A to je při vši bídě světa nebesky útěšné. A naděje plné. Díky Bohu! **Jana Šilerová**

Jak můžeme vnímat sobotu

„Vykašlem se na robotu, na tu slotu, chceme jen anglickou sobotu,“ zpívala mi před lety písničku o anglické sobotě o dva roky starší sestřenice Zuzana Opršalová, studentka pražské konzervatoře.

K natáčení dnes již klasického filmu Černý Petr si pak „Zuňu“, hnědovlásku s ofinou, vybral režisér Miloš Forman pro menší roličku. A já jsem měla radost z jejich úspěchů. „Robotu“ v podobě sobotní výuky jsem zažívala ještě během části studia na střední škole. A pak náhle opravdu nastaly volné soboty, a to jsem si nesmírně vychutnávala. Volno jsem si třeba užívala u kytaristy Štěpána Raka v domě jeho rodičů, kde se scházela naše „radotínská parta“. Četla jsem tu svoje básně a Štěpán je doprovázel hudebními improvizacemi. Tyto zážitky z mládí už budu mít vždycky spojené se sobotou a jejím vnitřním nábojem.

Židovský myslitel, rabín, básník, filosof Abraham J. Heschel je přesvědčen, že technická civilizace je dobývání prostoru člověkem. Tohoto triumfu však často dosahujeme obětováním základní složky bytí, totiž času. V technické civilizaci vynakládáme čas, abychom získali prostor. Naším hlavním cílem je posílit svou moc ve světě prostoru. Moc nabytá ve světě prostoru na hranici času náhle končí. A přece je srdcem bytí čas. Smyslem duchovního života však není získávání stále nových informací, nýbrž otevření se svatým okamžikům. Duchovní život uvádá, nejsme-li schopni vnímat vznešenost toho, co je v čase věčné.

Sobota, šabat neoslavuje prostor, ale čas. V tento den jsme voláni k tomu, co je v čase věčné, jsme vybízeni, abychom se od výsledků stvoření obrátili k jeho tajemství; od světa stvoření ke stvoření světa. Abraham J. Heschel, který se narodil ve Varšavě roku 1907 v chasidské rodině s dlouhou a slavnou minulostí a byl obdařen básnickou obrazností, uvádí dále, že světit sobotní den znamená slavit korunovací dne v zázračné duchovní krajině času. V krajině, jejíž vzduch dýcháme, nazýváme-li šabat potěšením. Je možné v této souvislosti říci, že sobota inspiruje, ostatní dny jsou jí inspirované.

Vydala se naše civilizace cestou zkázy, jak se někteří domnívají?

S tím bych nesouhlasila. Je třeba přemýšlet o tom, jak být ve světě a zároveň nad ním. Civilizaci neodmítat, ale překračovat ji. Šabat coby den odpočinku podle židovského pojetí hodnotu práce nesnižuje, ale pozvedá; obdařuje práci božskou důstojností. Sobota může být dnem, v němž se „překračovat civilizaci“ učíme.

Erich Fromm, radikální interpret Starého zákona a jeho tradice, vysvětluje, že šabat je anticipací mesiášského času ne pro magický rituál, ale pro formu praxe, která uvádí člověka do reálné situace harmonie a míru. O šabatu je podle židovského chápání člověk plně člověkem - bez jakéhokoli jiného úkolu než být lidským. Je to den svobody a radosti. Člověk byl stvořen k obrazu Božímu. Má Bohu příbuznou kvalitu, jak tvrdí E. Fromm. „V předvečer šabatu, Svatý budiž požehnán, dává člověku přidatnou duši a ke konci šabatu mu ji odjímá,“ pravil rabín Šimon ben Lhakiš. Můžeme dodat, že o sobotě by tedy člověk měl rozjímat, meditovat, modlit se, věnovat se poezii, umění, lásce, přátelství a rodinným vztahům.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

Druhá neděle adventní

Ze Sijónu, místa dokonalé krásy, zaskvěl se Bůh: Shromážděte mi mé věrné, ty, kdo při oběti přijali mou smlouvu! (Žalm 50,2.5)

První čtení z Písma: Izajáš 11,1-10

Tužby adventní:

2. Aby v naší mysli světlo pravého poznání se rozžehlo, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom pokušení přemáhali a srdce čisté uchovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, tys poslal své posly proroky kázat pokání a připravovat cestu spáse. Dej, ať dbáme na jejich výstrahy. Zapomeň na naše hříchy, ať smíme radostně přivítat příchod našeho Vykupitele! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 15,4-9

Evangelium: Matouš 3,1-12

Verše k obětování: Žalm 85,7-8

Verš k pozhnání (varianta I): Bárúk 4,36

Verše k pozhnání (varianta II): Matouš 3,2.11b

Modlitba k pozhnání:

Bože všemohoucí, děkujeme ti za duchovně výživný pokrm a nápoj. Dej, ať se přijímáním svátostného chleba a kalicha učíme odvracet od věcí pozemských a toužit po věcech nebeských! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 206 nebo 314, 33

Milostná poezie v Bibli?

Vychází komentář Martiny Viktorie Kopecké k Písni písní

Káže, křtí a oddává, ale také dává rozhovory do lifestyleových časopisů. Loni se protančila do finále Star Dance a na sociálních sítích ji sledují desetitisíce fanoušků. Husitská farářka Martina Viktorie Kopecká úspěšně boří předsudky o nudných a upjatých duchovních. Nyní vychází její kniha o lásce, kterou věnuje „svým snoubencům“.

Vedle psaní kázání píše i blog, který se dočkal úspěšného knižního vydání (Deník farářky, Mladá fronta, 2021). Působí také jako terapeutka, je českou vyslankyní dobré vůle, zasedá ve vedení Světové rady církvi a v roce 2018 se na pozvání papeže Františka zúčastnila biskupské synody ve Vatikánu. Na konci listopadu v nakladatelství Biblion vychází její osobně laděný komentář ke starozákonní Písni písní.

„Píseň písní je tou nejčtenější biblickou knihou mimo zdi kostelů a zároveň tou nejméně čtenou v kostelech,“ píše v doslovu knihy biblista Alexandr Flek. Ne každý tuší, jak vášnivě až erotické verše lze v Bibli najít. A ne každý se shodne na tom, jak je čist a jak jim rozumět. Ať už někdo čte tuto knihu doslovně či symbolicky, jisté je, že jejím hlavním tématem je láska, která je „silnější než smrt“. Ve svém komentáři k Písni písní zkoumá Martina Viktorie Kopecká lásku ze všech stran: láska je jako cirkus, jako divocí koně, láska je posvátná. Autorka adresuje svou knížku především snoubencům, kterým se věnuje v předsvatební přípravě. Knihu však ocení každý, kdo chce přemýšlet, co znamená milovat. Všichni jsme zváni k hledání výšin a hloubek lásky, které tak nadčasově zachytily starověké milostné verše, jež se nám zachovaly jako součást Bible. Kniha vyšla 30. listopadu 2022 v nakladatelství Biblion jako druhý svazek edice Denodenně. Jejím cílem je stavět mosty mezi světem současného čtenáře a světem biblických textů. Postupně, knihu za knižkou, chce zprostředkovat pradávne příběhy brýlemi současných inspirativních osobností a texty biblických knih dávkovat čtenářům ve stravitelných denních porcích. V minulém roce vyšel svazek Ester s komentářem spisovatelky Jany Šrámkové, po Písni písní pak bude následovat Jonáš

komentovaný religionistou prof. Pavlem Hoškem.

Veřejné uvedení knihy s autogramiádou autorky proběhne 6. prosince 2022 od 19 hodin v divadelním sále Rock Café na Národní třídě v Praze.

Silnější než smrt

Brzy jsem ve svém životě zjistila, že nemůžu žít bez lásky. Dostalo se mi zázemí láskyplného domova, který mi dal dostatečně pevnou půdu pod nohama a já jsem mohla vyjít do světa hledat tu svou Lásku. Lásku jsem nacházela v kráse literatury, v obrazech, v hudbě, v přírodě i v tichu, v putování, ve vztahu. A později, dávno dospělá, jsem našla lásku v Bohu. Ale zamilovat se není to stejné jako milovat. Letos je to sedm let od doby, kdy jsem se setkala s prvním párem snoubenců, které jsem měla jako duchovní dovést k rozkvetlé slavobráně, k přijetí svátosti manželství. Během těch let jsem vyslechla desítky nebo spíše stovky příběhů lásky. Každý byl svěbytný. Jeden bláznivý, neuvěřitelný, další naplněný něžným soucitem, pokorou, rozumným zvažováním. Chutí a vůní lásky je nespočet. A nakonec jsem v každém z těch vyprávění zahlédla dřív nebo později i rozměr duchovní. Někteří snoubenci přinášeli už na první setkání své křestní listy, jiní se matně rozpomínali na to, jak ono to vlastně s tou jejich vírou je. Ale něco měli přeci jen společné. Víru v lásku. Důvěru v to, že chtějí své životy propojit... už napořád. K tomu napořád vede dlouhá cesta. Tedy, kéž by byla opravdu dlouhá! Krátká cesta k věčnosti spíše nepovede, mnohému se na ní nestihneme naučit. Nikdo z nás ale nedostává k takové výpravě mapu ani spolehlivý návod. Snad dostáváme kompas, ten ve svém srdci. Ale to, jestli ho nakonec budeme umět správně použít, to neví nikdo z nás. Jak spolu obstojíme na křižovatkách, kterým směrem se vydáme a zdali sobě navzájem příliš neutecheme? Na počátku vztahu na tyto otázky odpověď neznáme a nebudeme to vědět ani později. Vztahy a láska samotná nejsou sázkou na jistotu, a ještě k tomu po nás žádají to nejcennější, co máme. Náš čas. Náš život. Nás.

Z www.biblion.cz vybrala redakce

Nad Písmem

Jan měl na sobě šat z velbloudí srsti Mt 3,1-12

Někdy si říkám, že bych měl převléknout černý talár za něco odvážnějšího. A když se převléknu dostatečně, vzbudí to takovou pozornost, že nebudu daleko od toho umocnit dojem, třeba speciální dietou. Začnu nosit kolárek nebo velký prsten, anebo si na krk pověším pořádný kříž a na hlavu připlácnu korunu... A pak začne do modlitěbný v Trutnově nebo do Husova sboru v Úpici chodit celé město... svět na šaty dá! No jo, ale já nemám odvalu. Je mi milejší nebýt na očích, i těch pár věřících, kteří sem chodí, jsou dobré publikum.

Nemusím se obávat zesměšnění, stačí mi lehká příprava, vždyť už mě lidé znají... Jen abych se někoho nedotkl, abych zůstal korektní, zoviální a nad věci, žádný fanatik, takové husity mají Češi přece rádi, jakápak dieta, tady se jedí knedlíky...

Promiňte mi ten dlouhý úvod. Přeháním. Záměrně přeháním. Jan Křtitel nehrál žádnou hru na náboženskost. Vnější prvky a znaky nevyvolávají intenzivní prožitek Boží blízkosti. Jan byl autentický. Jeho síla nebyla dána z vnějšího zdání, ale z Ducha Hospodinova, který na něm spočinul. A Duch Boží, to je síla! Člověk si ani nedokáže dobře představit, co s ním takový Duch může udělat. Tak trochu nás to láká, setkat se s Bohem, ale bojíme se důsledků, bojíme se, co by tomu řekli lidé. Raději zůstáváme při starém. Je to jistější. Dokážeme racionálně obhájit své chování i to, že věříme v „cosi nad námi“, spojujeme se se „svým vyšším já“, „nepotřebujeme k tomu ani církev, ani kostel“, prostě my „neblbneme“, jsme integrální součástí naší křesťanské kulturní civilizace... A jsme mrtví, duchovně mrtví a sterilní. Jsme otráveni otravou civilizační. Jed v nás působí paralýzu, neschopnost se k Bohu obrátit, natož

za ním vyjít do pouště. Jako to plemeno zmijí, jako stromy bez ovoce, jako koukol mezi obilím. Jako většina lidí v našem okolí. Jako dav nakupující na bohapustých adventních trzích...

A přesto je to tak blízko. Tak blízko zní hlas volajícího na poušti! Občas pocítíme, že se to přibližuje. Že to v nás roste. Že nás to přemáhá. Vyjít ven, vyjít z uzavřenosti kostela, z ochranné zóny církve. Nebát se být konfrontován, nechtít vítězit a přemáhat, ale sklonit se před Boží mocí. Jen tak nesměle špitnout: Pane, tady jsem... Dovolit Bohu, aby se nás dotkl, abychom mohli pochopit a uvěřit. Dovolit Bohu, aby nás vedl a posiloval. Dovolit Bohu, aby byl.

Jan Křtitel otevřel cestu ne do pouště, ale z pouště, z duchovní pustiny, ven. Zpět do úrodných zahrad, sadů a polí k vodám tekoucím. Apeloval při tom na naši touhu být pravdivý. Přiznat si ztracenost a otrávenost, i jed našich hříchů. A pak, po upřímném doznání v Boží přítomnosti, být omyt a očištěn a propuštěn ven z klece sebeuspokojení i sebetryznění. Očištěný se vrátit domů. Vrátit se se srdcem proměněným, které vidí. S myslí, která je bdělá, a s duší živou, která je naplněna duchem moudrosti a rozumnosti, rady i bohatýrské síly!

Ani v Úpici ani v Trutnově se nemusím převlékat za maškaru, za náboženského konzervativce, aby mé okolí zaznamenalo, že „to mám trochu jinak“. Stačí se nebát a nestydět se poslechnout vnitřní nutkání dát svůj život Bohu. Ostatní se začne dít samo. A potom s každým dalším krokem, který učiníme Bohu vsťíc, nalezneme větší sílu a autenticitu svého vlastního života. Amen.

Tomáš Karel

Svatý Bože, králi Všehomíra, prosíme o odvahu obrátit se k tobě.

Prosíme o pokoru a sílu přiznat své hříchy, nepokoj i strach.

Pane Ježíši Kriste, prosíme o dar svatého Ducha, o dar moudrosti, lásky a úplné radosti a důvěry.

Pane, smiluj se!

O adventním tvoření a setkávání... Z našich setkání

Dokončení ze str. 1

Hudebníci mají široký repertoár skladeb a lidových písní. Symbolicky hrají také vánoční koledy, při kterých je možné si zazpívat.

Jak se na příchod Vánoc připravuješ Ty sama? Projevuje se ta doba v Tvé tvorbě?

V době adventu ráda vytvářím novoročenky pomocí grafické techniky linoryt. Snažím se udržovat si tento zvyk každý rok, abych mohla rodině a blízkým věnovat přání do nového roku.

Děkuji Ti za rozhovor.

Na závěr bych ráda pozvala zájemce na další plánované dílny GHMP. Aktuální program najdete na www.ghmp.cz/doprovodneprograms.

Markéta Černá

LETOŠNÍ FARNÍ SILVESTR L. P. 2022. JAK JSME PROŽILI TRADIČNÍ PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ V NAŠÍ FARNOSTI

Je dlouholetým zvykem v našich farnostech Vyškov a Blansko se společně vídat při různých příležitostech. Věřící se setkávají k bohoslužbám na patnácti místech, ale faráře máme jednoho. Za ta léta se většinou mezi sebou dobře známe, ale jsme moc rádi, když přicházejí noví lidé a utvářejí se další přátelství. Jezdíme společně na poutě, ale také na tzv. farní dny. Společně prožijeme bohoslužbu a následuje společenské odpoledne.

Protože je neděle Ježíše Krásta Krále na konci liturgického roku, míváme tradičně farní den jako tzv. SILVESTR. Po několik roků nás hostili ježkovští farníci, dříve také Blansko nebo Rudice, Brt'ov. Nyní jsme byli opět v Ježkovcích.

Na celém farním Silvestru se podílelo asi 40 lidí, přičemž účastníků jsem napočítal 130. Bylo také bezva, kolik přišlo dětí, i těch nejmenších! Díky, že máme faráře, který dovede být dobrou duší těchto krásných setkání. Že se mu chce všechno organizovat, doladovat a je schopen také získat ochotné spolupracovníky. Díky všem obětavým sestřím a bratrům, kteří se zapojili - do tomboly, přípravy, obsluhy, vaření, dopravy, místním za všechnu práci, ochotným přijít a být s námi.

Váš bratr Jirka Forst s manželkou Marcelkou

Potřebujeme laický apoštolát

Když jsem nedávno zavítal do funkcionalistického chrámu v Havlíčkově Brodu, uvědomil jsem si podstatnou věc. Sloužil jsem tam dvě bohoslužby a při každé jsem musel nutně referovat o světle, které doslovně protínalo okna a naplňovalo chrám. To světlo jako kdyby se hlásilo o slovo, jako kdyby ohlašovalo Slovo, tj. Logos, Světlo ze Světla, Ježíše Krásta. I přes všechnu tu krásu si však musím také povzdechnout – jako kdyby vzkříšení, které spojujeme se světlem, bylo nutně svázáno s křížem a utrpením. Výrazem tohoto „kříže“ se pak stane maličká účast věřících a vyprázdnění kostelních lavic. A ne, není potřeba si myslet, že tady chci nad tím plakat, to vůbec ne. Tento jev je doložen také oficiálními statistikami, které má ČČSH k dispozici. Jediné, co s ním lze dělat, je to, že ho vezmeme vážně. Tak to zkrátka je. Možná, že je také potřeba si s křížem projít temnotou...

Kostelní lavice se nenaplní skrze pořádání kulturních akcí a pořádání schůzí. Dokonce i kdyby se naplnily, ještě to neznamená, že dojde k naplnění srdce. A srdce člověka žijícího po Bohu, nikoli po záležitostech, které může uspořádat jakákoli charitativní anebo nezisková organizace. Na to netřeba církve. K čemu je tedy církev? Někdo si možná řekne, že jsem příliš „tradiční“, ale církev je zde k tomu, aby sloužila svátostmi, aby konala mystagogii, tj. uváděla do Tajemství a aby toto Tajemství zpřístupňovala v liturgickém dění...

Můj učitel a velký katolický teolog Karel Skalický napsal v komentáři Radosti a naděje, že svátosti jsou „sedmiramenný tok milosti“ a že těchto „sedm prutů“ vychází z „jednoho kořene“. Tím kořenem je Kristus a jeho církev – mystické tělo. Svátosti nejsou jen něco tajemného a neviditelného, ale smysly je lze postihnout. Jejich účinkem má být „život milosti“. Toto jsou zjevně obecné věci a nepíše o nich jen Skalický (i když o nich píše velmi poučeně a také moc hezky). Svátostný život však souvisí s liturgií a také s liturgickou obnovou, která je nutná vždy a všude (ať už znamená třeba i jen nové uchopení). „Liturgie nejsou jen posvátné obřady a ceremonie,“ píše Skalický, „jsou místem setkání Boha s člověkem.“ Z toho pak Skalický nutně vyvozuje, že musí mít nejtěsnější vztah ke Kristu, neboť on sám je tímto místem (je Boho-člověkem). To se nejvíce děje v eucharistickém slavení (o Eucharistii jsem psal v Českém zápase č. 33/2022).

Vyjádření pana profesora Skalického bych se ještě rád přidržel, neboť jeho komentář Radosti a naděje nám může posloužit i pro vytyčení té nejzásadnější věci. Stejně jako si Druhý vatikánský koncil uvědomil, že je nutné více se účastnit církevně a teologicky na problémech tohoto světa, stejně tak vzal na vědomí, že aby se toto stalo a došlo jakéhosi většího naplnění, musí být do popředí postaven laik. Laici tvoří svaté kněžstvo a jsou nositeli všeobecného kněžství. Nejsou to jen, jak píše Skalický, „bezduché ovce“ a „nedospělá děcka“, která by potřebovala „kněžského poručníctví“. Každý laik je však také „odpovědným údem tajemného těla Kristova“. Zde Skalický apeluje na odpovědnost – to je základ vytváření nějakého farního společenství.

Chce se mi dodat, že farní společenství nevytvoří žádný pan farář, ale ono samo musí vytrysknout ze vzájemné spoluodpovědnosti za něj a samozřejmě i ze spolubytí s Bohem. Pokud nebude církev tvořena odpovědnými lidmi, tak zanikne (minimálně jako instituce). Laici nemohou očekávat „duchovní servis“ od svých duchovních a jen jej konzumovat. Naopak – musejí předpokládat, že se dokážou ve své spoluodpovědnosti vzájemně nést ve všem, co je v nich malé. A co bude potřeba, to získají navíc z milosti Boží. Říká se, že není lepšího ukázání víry, nežli „žít příkladem“. I zde můžeme s Karlem Skalickým podtrhnout, že úkolem laika je „nést Krásta svědectvím svého každodenního života, práce, odpočinku, zábavy do nejzastříhanějších koutů světa, a tak zasvěcovat svět Bohu“. Úkolem každého křesťana je posvěcovat svět a zasvětit jej tak Bohu. Přenést liturgii z chrámu do svého života, učinit ze svého života svatou liturgií. Řešením ubývajícího věřících a krize církve by měl být laický apoštolát, aktivita jdoucí zezdola. Doufat ve samospasitelnost činnosti „důstojného pana faráře“ je naivita a odmítnutí přijmutí odpovědnosti a vlastní důstojnosti před Bohem. Pokud se pro něco nadchne i jen pár lidí, oživi to celé farní společenství. Když však budou všichni jen kysele koukat, zůstanou jim jen kyselé obličejky a nechuť lidí „zvenku“ (třeba přijít se podívat na bohoslužbu) bude ještě větší. Most mezi církví a světem, o kterém hovořil papež Pavel VI., se zhroutí. Kéž by se laický apoštolát stal tímto mostem a byl pevný, aby po něm šlo radostně poskakovat.

Filip Gorazd Martinek

Přibyslav myslí na jubileum Žižkova úmrtí

Arboretickou rekonstrukcí parku samospráva města Přibyslav zahájila přípravu na připomínku 600. výročí úmrtí Jana Žižky z Trocnova a Kalicha, který u tohoto východočeského města skonal 11. října 1424. Park o rozloze 18 hektarů se rozkládá pod renesančním zámekem, který v Přibyslavi v roce 1560 založil Zachariáš z Hradce a dominuje mu socha husitského vojevůdce. „Aby dílo Bohumila Kafky bylo viditelnější, nechali jsme v jeho okolí vykácet šedesát přestárých a nemocných stromů, což je přibližně jedna třetina, poněkud dál od sochy jsme je nahradili novými stromy. Vyměnili jsme všechny chodníky a pořídili nové lavičky,“ řekl na tiskové besedě starosta města Martin Kamarád. „Vede se diskuze, zda by se v parku nenašlo místo také pro kamennou bustu Karla Havlíčka Borovského od akademického sochaře Romana Podrázského, přibyslavského rodáka,“ doplnil první místostarosta města Michael Omes. Samospráva je připravena uhradit i snesení Žižkovy sochy a konzervaci rezivějících částí.

Text a foto: Ivo Havlík, Přibyslav, zámecký park

Výstava betlémů na Smíchově

V našem sboru na Smíchově (Na Václavce 1) se uskuteční - stejně jako minulé roky - v adventním čase výstava papírových betlémů, jejichž sbírku stále rozšiřuje sestra Jarmila Lepšíková. Výstavu můžete navštívit do 2. února 2023 ve dnech pondělí, středa, pátek, sobota a neděle - od 14 do 16 hodin.

Těšíme se na vás. Kontakt na sestru Lepšíkovou: 731 205 601.

Za NO Jaroslava Juričková

Unikátní pětmetrový betlém v Třebíči

Letošní vánoční výstava v Muzeu Vysočiny představí řadu unikátních exemplářů včetně pětmetrového betlému s modelovanou krajinou ze dřeva a papíru, v několika patrech krytou mechem, s postavami a stavbami z kartonu... Scenérii trebičských betlémů tradičně doplňovala kaplička s mnichem kapucínem (v Třebíči býval kapucínský klášter) a větrný mlýn, který je dodnes jednou z dominant města. Součástí výstavy bude i rozpracovaný betlém, aby si lidé mohli představit, jak betlémy vznikaly. V domácnostech často zabíraly celou jednu či dvě stěny, i několik metrů...

Výstava bude přístupná do 15. ledna 2023, v omezených časech i na Štědrý den, 31. prosince a 1. ledna.

redakce

Vánoce z papíru vystřižené v Betlémské kapli

Výstava bude otevřena denně do 2. 1. 2023 od 9 do 18 hodin. Jen 24. 12. a 31. 12. 2022 od 9 do 14 hodin, 25. 12. 2022 a 1. 1. 2023 je otevřeno od 13 do 18 hodin. Vstupné je 50,- a 100,- Kč. Součástí výstavy budou různé doprovodné akce. Svou tvorbu předvedou řezbáři, dráteníci, krajčářky, košíkáři, hrnčíři a skláři. V některých dnech bude předváděna tvorba ručního papíru. Přijďte i s dětmi!

Více informací na www.vanocnivystava.cz.

redakce

Zprávy

Máme Vás navždy v srdci, sestro Melmuková

Sestry a bratři v Kristu, milí přátelé, každý z nás zažije dříve či později chvíli, kdy Pán zavolá a my se vydáme na svou poslední pozemskou pouť. Pán zavolal a nám drahá ses. doc. Eva Melmuková - Šašecí, byla povolána před Pána života i smrti.

Každý, kdo ji znal, ji má trvale ve svém srdci. Každý si vybavuje chvíle, kdy jako posluchač přijímal její neuvěřitelné znalosti a velikou duchovní sílu! Byla neúnavnou bojovnicí pro Boží pravdu, vysvětlovala, vyučovala a na-

bádala k držení Pravdy, historické i současné! Jsem rád, že mi Pán dal možnost poznat ji nejen jako autoritu učitelkou, ale i jako autoritu lidskou, člověka, který ví!

Nejkrásnější zážitky mám spolu se studenty HITSu z našich návštěv v „jejích“ kostelích ve Velké Lhotě u Dačic. Mnohokrát jsem slyšel její poutavý výklad a vždy znovu a znovu jsem byl nadšený, kolik toho se svým synem Petrem a s dalšími shromáždila v Památníku české reformace, v „muzeu“ pravdy pobělohorské doby!

Pán Vás ve své náruči, milá sestro Evo, opatruj a posiluj!

David Tonzar
biskup pražský

Na obrázku čte maminka v covidové době v r. 2020 texty pro povzbuzení druhých.

Vážení a milí, přátelské pochopení je vzácný dar. Děkujeme ze srdce za vaše slova účasti při odchodu naší milované maminky, babičky a prababičky Evy Melmukové. Jménem rodiny

Petr a Olga Melmukovi

Slúbili sme si lásku

17. novembra sme si pripomenuli znovuzískanie slobody, ktorú sme stratili v totalitnom režime. Ale kam sa láska, ktorú sme si vtedy na námestiach slúbili, tak náhle vytratila? Sloboda sa nezískava štrnganím klúčov, ale premenou ľudských vzťahov na novú kvalitu. Inak povedané, slobodu treba žiť ako dar, poslanie. Je nerozlučne spojená so zodpovednosťou za naše činy. Mnohí z nás by boli radi, keby sa vrátila minulosť s jej sociálnymi istotami. Majú obavu z neistej budúcnosti, ktorá k nám prenikla z liberálneho západu a relativizuje naše tradičné hodnoty. Zabúdajú na to, že naša sloboda bola vykúpená utrpením a smrťou mnohých nevinných ľudí. Sloboda je Božím darom. Už Veľká noc (Pesach) v Starom zákone bola sviatkom slobody z otroctva v Egypte. V kresťanstve reformácia ukončila vládu bezprávneho stredoveku a pripravila aj mnohé zmeny v spoločnosti. Vznik Cirkvi československej husitskej bol výsledkom zápasu za hlbšie chápanie kresťanstva a za slobodu svedomia. Sloboda nie je daná raz navždy. V slobode sa musíme stále učiť žiť. Sloboda a láska tvoria jednotu. Musíme stále obnovovať oheň Božej lásky, ktorú nám priniesol na prvé Vianoce Ježiš Kristus. Boh prichádza ako darujúci sa v láske. Láska je protikladom nenávisti, ktorú musíme odstraňovať z našich vzťahov. Dnes nás ohrozuje násilie a živelné pohromy. Slúbme si preto lásku a odpustenie, ktoré môžu odstrániť zlo z ľudských vzťahov a spoločnosti. Mier nám Boh daruje vtedy, keď odpustenie nahradí pomstu. Sme povolaní byť tvorcami pokoja.

Štefan Šrobár

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Kázání Jana Křtitele

Vypisujte si písmenka z horní tabulky v pořadí podle čísel v dolní tabulce (nejprve si najdete jedničku a potom písmenko, které je v horní tabulce na stejném místě; pokračujte dvojkou atd.).

A	T	S	Ě	Y	P	E	V	T
T	C	O	P	V	S	T	M	P
Y	N	V	U	E	E	R	Ř	Z
I	Á	K	U	E	R	N	J	E

6	28	12	19	37	4	34	20	8
33	10	23	1	24	32	13	30	16
21	25	7	31	9	26	22	2	35
3	17	36	15	29	5	18	27	11

(Řešení z minulého čísla: D, H.)

Jana Krajčířiková

Kalendář pro rok 2023

Diakonické zařízení Nazaret a náboženská obec naší církve České Budějvice - Čtyři Dvory společně vydávají nástěnný kalendář 2023 s názvem *Ta naše písnička česká*. Obsahuje texty třinácti písniček a ilustrován je výrobky nazaretské chráněné dílny.

„Zpívejte, lidičky, ty naše písničky“ vyzýval národ před sto lety Karel Hašler ve své písničce, která brzy zlidověla. A tuhle výzvu by určitě dnes zopakoval jako znovu aktuální. Když jsme vydávali v posledních letech kalendáře v Husově domě, tak většinou s použitím poesie českých básníků. Nyní dochází i na písničky. Jen je téměř nesplnitelný úkol vybrat z tisíců možných 12 písniček bez toho, aby někomu „ta jeho“ nechyběla.“

(K. Filip)

Kalendář možno objednat telefonicky: 773 557 979 (K. Filip) či mailem: pruhovanetrico@centrum.cz. Cena: 180,- Kč plus poštovné.

Nazaret působí v Borovanech již od roku 2005. Nyní zaměstnává 30 osob, často s handicapem, a také poskytuje sociální služby pro 20 uživatelů. Je zde proto, aby lidé s handicapem měli své „dobré místo na světě“.

redakce

Z ekumeny

KŘESŤANSKO-BUDDHISTICKÉ MEDITAČNÍ ÚSTRANÍ

V rámci meditačních programů v klášteře Amaravati, který se nachází nedaleko Londýna, proběhlo nedávno víkendové křesťansko-buddhistické meditační ústraní vedené buddhistickou mniškou sestrou Čandasiri a mnichem bratrem Nikolasem, který přijel z františkánského kláštera v Glasshampton. Kurz vedli společně, střídaly se v něm vedené meditace, zamyšlení, reflexe a odpovědi na otázky účastníků.

Událost probíhala on-line, a tak jsem měla možnost se také připojit. Účastníci byli doslova z celého světa a spojoval je zájem o meditaci a kontemplaci a často také zkušenost života v různých kulturách s rozdílným vyznáním.

Při prvním pohledu na obrazovku mne překvapilo, že roucho františkánského mnicha a sestry z buddhistického kláštera mělo skoro stejný odstín tmavohnědé. A to nebyla zdaleka jediná podobnost v těchto tradicích. Oba duchovní mluvili o klidu, ztišení a otevření srdce. Například buddhistická meditace milující laskavosti meditace Mettá, kde směřujeme ke všem bytostem přání dobra, klidu a bezpečí, zdraví a péče, se velmi podobala meditaci instruované bratrem Nikolasem, kde směřem k různým skupinám lidí posíláme přání, ať poznají a pocítí Boží lásku, mír a radost. Oba též doporučovali jak formální meditaci v klidném vzpřímeném sedu, tak v chůzi i běžném denním životě.

Buddhistický klášter Amaravati i jeho pobočka Milntuim Hermitage, založená sestrou Čandasiri, a rovněž františkánský klášter Glasshampton, nabízejí možnost návštěvy a pobytu pro ty, kdo by chtěli poznat tyto tradice a život v tichu a kontemplaci blíže. Více o nich najdete na www.amaravati.org, religiouslife.video.blog/2020/03/03/glasshampton-monastery/.

Markéta Černá

V ČESKU VYŠEL PRVNÍ PŘEKLAD NOVÉHO ZÁKONA DO ROMŠTINY

První překlad biblického Nového zákona do romštiny budou moci používat čeští Romové. Na překladu se pracovalo přes deset let, má podobu košického nářečí severocentrální romštiny, jemuž rozumí většina mluvčích romštiny v Česku i na Slovensku. Kromě duchovního posílení může překlad podle odborníků sloužit i k oživení romštiny, které v českém prostředí hrozí zánik. Magazin Christnet o vydání překladu informoval farář pro menšiny Českobratrské církve evangelické Mikuláš Vymětal.

Překlad, na němž pracoval 12 let romský křesťan Koloman Staněk s romistou Zbyňkem Andřem a koordinátorem Danielem Hrdinkou, vydal romský sbor Církve adventistů sedmého dne v Třebouchovicích pod Orebem.

Slavnostní uvedení knihy bylo 15. listopadu v Komunitním prostoru na pražském Smíchově.

„Vydání celého Nového zákona v romštině pokládám za jednu z nejvýznamnějších křesťanských událostí roku 2022 v České republice. Mluvčí romštiny konečně dostanou do svých rukou celý Nový zákon – a současně si i neromští křesťané uvědomí, že v České republice žije mnoho Romů, kteří se hlásí ke křesťanské víře,“ uvedl k vydání během práce samotné spojovala lidi různých životních příběhů, různých znalostí a dovedností. Přidali se řadoví věřící – Romové, u kterých si Koloman Staněk ověřoval srozumitelnost výrazů a myšlenek, dále specialisté na romskou gramatiku, korektury, sazbu, tisk, ale také ochotní dárci, kteří přispěli na náklady tisku,“ říká koordinátor edice Daniel Hrdinka.

Zdroj: christnet.cz

